

اندیشه‌های شهید در پاکستان همچنان زنده است...

«حفظ و نشر آثار شهید» در گفتگوی شاهد یاران با
حجت الاسلام شبیر حسین بخاری

• درآمد

حیات کوتاه شهید عارف حسینی و مشغله‌های فراوان وی، مانع از آن بود که بتواند اندیشه‌های خویش را به صورت مکتوب در آورد، لیکن به همت جوانانی که قصد حفظ و گسترش افکار وی را داشتند، اسناد و مدارک پراکنده‌ای که از ایشان بر جا ماند، گردآوری شد. این گفتگو شرحی از این تلاش‌هاست.

سؤال شما بود. قبل از شهید هم افرادی بودند که فعالیتشان در حد کتاب‌های تعلیمات دینی مدرسه بود. مفتی جعفر حسین که آمدند، دولت ادعا کرد که می‌خواهد اسلام را نافذ کند. شیعیان می‌گفتند که اگر برای سنی‌ها فقه حنفی هست، برای شیعه‌ها هم باید فقه جعفری باشد. شهید عارف عاشق امام بود و تفکر امام را می‌فهمید و در نجف درس‌های امام را رفته بود، برای همین همان اول که آمد گفت ما نباید در پاکستان نقش کوچکی داشته باشیم. ضیاءالحق گفته بود که ما می‌خواهیم اسلام را نافذ کنیم. شهید در سخنرانی قرآن و سنت می‌گوید: «در برابر ما دو راه وجود دارد. یکی اینکه از خواسته خود عقب برویم، چون ضیاءالحق که نمی‌خواهد اسلام را نافذ کند. راه دوم این است که اسلام را در پاکستان نفاذ کنیم. پس به یک مدل انقلاب اسلامی نیاز داریم» و ایشان این مدل را بیان کرد و گفت: «با سنی‌ها اتحاد می‌کنیم، مسلمانان را با هم متحد می‌کنیم و در اینجا، در اسلام‌آباد یک حکومت اسلامی به وجود می‌آوریم و دست امریکا را کوتاه می‌کنیم. سرنوشت مردم پاکستان باید در اسلام‌آباد تعیین شود نه در واشنگتن و مسکو. حیثیت شیعه، فقط شیعه بودنش نیست که مطالباتش در حد چاپ کتاب‌های درسی دینی و قرآن باشد. ما شیعه و مسلمان و پاکستانی هستیم. به حیثیت شیعه، عزاداری امام حسین(ع) از مطالبات ماست، به حیثیت مسلمانی، هر جا علیه مسلمانی ظلمی باشد، چه در عربستان، چه در جنگ ایران و عراق، چه ... باید علیه ظالم موضع بگیریم، به حیثیت پاکستانی خود، در اقتصاد پاکستان دخلی داریم، در سیاست پاکستان دخلی داریم، در تعلیم و تربیت پاکستان دخلی داریم و بنا بر حیثیت پاکستانی باید کردار فعالانه‌ای داشته باشیم و باید در هر جنبه و میدانی موجود باشیم و به عنوان یک پاکستانی مسلمان، وظایفمان را ادا کنیم».

با توجه به اینکه دو دهه از شهادت شهید گذشته، استقبال نسل جوان از آثار شهید چقدر است و افکار ایشان چقدر در پاکستان زمینه دارد؟

با اینکه ۲۰ سال از شهادت سید عارف گذشته، ما با نسل جوان مرتبط بوده و با آنها کار کرده‌ایم. کتاب‌ها را در میان آنها برده و فروخته‌ایم، سخنرانی داشتیم. کسانی که افکار شهید حسینی را زنده نگه داشته‌اند، همین جوان‌ها و ISO بوده و الحمدلله، طلبه‌هایی که با شهید ارتباط داشتند و در قم درس خواندند، الان علمائی شده‌اند و کارهای مهم انقلابی و ولایتی را در پاکستان انجام می‌دهند. همه افکار شهید دارد در پاکستان اعاده می‌شود. ■

که مصاحبه‌ها را جمع کنند که حدود ۱۵۰ کاست است. کار اصلی ما فقط اینها بوده، حالا اگر گروهی بخواهد اینها را منتشر یا درباره‌شان تحقیق کند، آنها را در اختیارش قرار می‌دهیم. یک زمانی سایت درست کرده بودند که نمی‌دانم چه شد. تازگی‌ها بچه‌ها در شهر کراچی سایت جدیدی درست کرده‌اند. آیا برای نشر اینها برنامه‌ای هم دارید؟ بله، همه سخنرانی‌های شهید را پیاده و بعضی‌ها را ترجمه کردیم که دو سه سال طول کشید و الان تبدیل به ۶ کتاب شده است. کتاب اول به نام نور: سخنرانی‌های اخلاقی شهید در ماه رمضان است. کتاب دوم: گفتار صلح در باره اسلام است. کتاب سوم: سخن عشق در باره عزاداری امام حسین(ع) است. کتاب چهارم: آداب کاروان درباره نهضت‌های شیعه در پاکستان است. کتاب پنجم: میثاق خون در باره شروع نهضت در حوزه علمیه است. الان کتاب ششم در باره اسلوب سیاست، زیر چاپ است که آرای شهید در باره ایران، عربستان، جنگ ایران و عراق، چگونگی برپایی حکومت اسلامی در پاکستان و الگوی مناسب در آن آمده است. کتابی هست به نام سفیر نور که ما دوباره آن را چاپ کردیم. ■ ■ ■

با اینکه ۲۰ سال از شهادت سید عارف گذشته، کسانی که افکار شهید حسینی را زنده نگه داشته‌اند، جوان‌ها بوده‌اند. الحمدلله، طلبه‌هایی که با شهید ارتباط داشتند و در قم درس خواندند، الان علمائی شده‌اند و کارهای مهم انقلابی و ولایتی را در پاکستان انجام می‌دهند. همه افکار شهید دارد در پاکستان اعاده می‌شود. ■ ■ ■

در مورد این کتاب هم خیلی کار کردیم و چهره و شخصیت شهید، خیلی صاف و شفاف در آن بیان شده است.

برای ترجمه اینها برنامه‌ای ندارید؟

آقای سید جواد تقوی کتابی به نام «یادنامه» را به فارسی کار کرده‌اند. اگر لازم باشد ترجمه آنها به فارسی مشکل نیست. حضرت امام تاکید داشتند که نگذارید فکر و اندیشه شهید در پاکستان مغفول باقی بماند و یا پاره‌پاره شود. ویژگی اندیشه شهید در فضای پاکستان چیست و چه امتیازاتی بر اندیشه رهبران قبلی دارد که این قدر بر زنده نگاه داشتن آن تاکید شده است؟

چند سال قبل یک سخنرانی داشتیم که موضوعش همین

شما از کی و چگونه با شهید عارف حسینی آشنا شدید؟ در سال ۱۹۸۲، ۱۹۸۳ گمانم بابت وجوهات بود، الان درست یادم نیست، به دستمان آمد و تصمیم گرفتیم در پارچنار آن را به شهید بدهیم. یادم هست در ۲۱ بهمن سال ۱۹۸۴ بود که شهید به رهبری انتخاب شد و از آن موقع با ایشان آشنا شدیم و دیگر در آنجا بودیم و در گروه جوانان فعالیت داشتیم. سال ۱۹۸۶ بود که به حوزه قم آمدیم. در حوزه چهار سال و نیم ماندیم. بعد بیمار شدم و می‌خواستیم به پاکستان برگردیم. در اینجا کسانی مثل آقای سید ساجد سبحانی و افرادی که جزو نهضت جعفری بودند، به من مسئولیت دادند که بروم و آثار شهید را در پاکستان جمع‌آوری کنم. من هم رفتم و با مبلغ اندکی کار را شروع کردم. قبلاً هم یکی دو گروه جمع‌آوری آثار شهید را شروع و بعضی چیزها را هم چاپ کرده بودند. بچه‌های نهضت، آثاری را هم به قم آورده بودند، منتهی چون کار منظم و منسجم نبوده، ضایع شده بود. بعضی چیزها را هم ما به دست گرفتیم و الحمدلله محفوظ است.

چقدر اسناد را توانستید جمع کنید؟

حدافل ۵ سال کار کردیم. در تعطیلات گاهی سه ماه و گاهی شش ماه می‌رفتم و کار می‌کردیم. تا ۱۹۹۵ کار جمع‌آوری ادامه داشت. کلاً ۱۵۰ کاست، ۵۰ ویدئو و حدود ۳۰۰۰ عکس شهید و تعدادی مدارک و اسناد را تا آنجا که بودجه‌مان اجازه می‌داد، گردآوری کردیم.

آیا در حال حاضر مؤسسه‌ای در آنجا این کار را انجام می‌دهد؟ و اگر پاسخ شما مثبت است، چرا حضور تبلیغاتی مناسب ندارد؟

من تنها کار می‌کردم. بعضی از بچه‌ها آمدند و یکی دو سال با من کار کردند و رفتند. وظیفه و هدف ما حفظ این اسناد و مدارک بوده و ما وظیفه تبلیغاتی نداشتیم. نسخه‌ای را به ایران آورده‌ایم و نسخه‌هایی را هم به جاهای دیگر فرستاده‌ایم. کار بسیار طولانی و سنگینی بود و ما از لحاظ فنی، هیچ وسیله‌ای نداشتیم. ما هر جا چیزی پیدا می‌کردیم، به شیوه عادی کپی می‌کردیم که فقط اسناد را جمع کنیم. در زمان شهید هم کسی نبوده که با رعایت مسائل فنی فیلم یا صدا بگیرد و مردم عادی با وسایل ساده این کار را می‌کردند، لذا کیفیت فیلم‌ها و نوارهایمان بالا نیست، ولی ما هر چه را که به دستمان آمده، چندین کپی گرفته و در جاهای مطمئن گذاشته‌ایم. الان هم اغلب فیلم‌های ویدئویی را روی سی دی منتقل کرده‌ایم. در آن زمان پول زیادی خرج شد. تقریباً ۷۵۰۰۰ روپیه که به پول آن زمان بودجه خوبی است. بعد گروه‌های مختلفی را فرستادیم